Tom Goossens brengt vernieuwende versies van oude opera's

'Ik leer liefdeslessen via Mozart'

Tom Goossens: 'We willen opera maken voor een breed publiek: zowel voor toeschouwers die zelden naar opera gaan als voor kenners die iets nieuws willen zien.' © Wouter Van Vaerenbergh

Jonge operaregisseur: het is een knelpuntberoep. Tom Goossens werpt zich op als fris talent voor de toekomst. Hij start met no nonsense producties als 'Don Juan' en 'Così', maar mikt op de grote operahuizen. **FILIP TIELENS**

Mozart en de librettist Lorenzo Da Ponte maakten samen drie opera's. *Don Giovanni* en *Così fan tutte* bracht de jonge regisseur Tom Goossens (24) ondertussen al op de planken, komend jaar volgt nog *Le nozze di Figaro*. 'Mozart en Da Ponte, dat was de strafste muziek-tekstcombinatie uit de operageschiedenis', vindt Goossens. 'Als achtjarige was ik verslaafd aan de muziek van *Don Giovanni*. Al begreep ik het verhaal wel pas tien jaar later.' *(lacht)*

Dat ging over uiterst herkenbare thema's, zo blijkt. 'Liefde en verleiding, lust versus relaties: het zijn onderwerpen die me erg interesseren. Mozart wist die liefdespijn slim te relativeren. Hij koos voor een tragikomische vorm, die hij lekker invulde met een ingenieuze combinatie van clichés. Zelf hanteer ik die vorm ook. Omdat ik amoureuze zaken nog niet zo goed kan relativeren, probeer ik mezelf lessen in de liefde te leren via Mozarts opera's.' *(lacht)*

Al leert Goossens Mozart zelf ook een lesje. Zo paste hij in zijn *Così*, dat onlangs in première ging op de Operadagen Rotterdam, de plot van deze vrouwonvriendelijk te interpreteren opera aan. 'In het originele stuk wordt de liefdestrouw van twee vrouwen getest. Hun mannen doen een experiment: ze trekken zogezegd het leger in, maar komen vermomd als Albanezen terug en versieren elkaars lief. Anders dan bij Mozart weten de vrouwen bij ons wél van het plan van hun mannen. Meer zelfs: ze gaan complexloos in op hun verleidingspogingen. Zo spelen de vrijgevochten vrouwen het spel mee én testen ze tegelijk de trouw van hun mannen.'

Opera slam

Così is de eerste productie van De Schone Companie, het muziektheatergezelschap van Goossens en pianist Wouter Deltour. Dat moet opera weer dichter bij de mensen brengen, vertelt Goossens. 'We willen opera maken voor een breed publiek: zowel voor toeschouwers die zelden naar opera gaan als voor kenners die iets nieuws willen zien. En dat met veel relativering, maar zonder dat het een goedkope parodie wordt. Daarvoor houden we te veel van opera.'

Die aanpak lijkt succesvol: Goossens werkt ondertussen onder de vleugels van Muziektheater Transparant. *Così* en *Don Juan* – zijn afstudeerproject aan de dramaopleiding van het Kask in Gent – charmeren door hun frisse aanpak. De performers acteren, zingen en musiceren er door elkaar. De tekst wordt gezongen in het Italiaans, maar meestal gelijktijdig verteld in het Nederlands door de acteurs. Dat leidt tot een ritmische en grappige manier van spreken, haast slam poetry. 'Elke mens ziet wel eens elkaar / als een soort winkelwaar', rapt Clara Cleymans, die in *Così* geregeld zorgt voor de komische noot.

Een grote speldoos, zo ziet Goossens zijn producties. 'Het mag er kleurrijk aan toe gaan. De personages zijn zich bewust van hun rol. Zo spelen ze het spel mee met het publiek. Die nabijheid en menselijke communicatie vind ik belangrijk. Ik gebruik enkel attributen die noodzakelijk zijn en bijna geen decors, zodat we makkelijk door Vlaanderen en Nederland kunnen reizen.'

Dat is wat Goossens soms mist bij grote operahuizen – logge machines die op korte tijd nieuwe ensceneringen creëren. 'Als ik een grote opera maak, spendeer ik mijn budget liever niet aan dure decors maar aan extra repetitietijd. Dan kan ik langer met de zangers werken op de inhoud en hun betrokkenheid met het publiek. Nu ervaar ik toch vaak een afstand bij grote opera's. Als je het verhaal wil volgen, moet je de betekenis aflezen via de boventitels. Dat vind ik vreemd.'

'Ik gebruik bijna geen decors, zodat we makkelijk door Vlaanderen en Nederland kunnen reizen'

Trucs

De emancipatie van operaperformers, die niet enkel uitvoeren maar ook mee creëren, vindt Goossens belangrijk. Maar tegelijk wil hij niet de grote rebel uithangen. 'Het zou hip zijn om als jongeman tegen die instituten te schoppen, maar ik heb zelf ook echt de ambitie om naar die grote zaal toe te groeien. Zo maak ik volgend jaar mijn debuut in de Vlaamse Opera met de kindervoorstelling *Banket!*, naar *Macbeth* van Shakespeare en Verdi's opera. En later wil ik er graag eens een komedie brengen, zoals *De barbier van Sevilla*. Mijn tactieken om de performers dicht bij het publiek te brengen, kunnen volgens mij ook werken in de grote zaal. Het theaterpubliek kent de trucs al om een verhaal open te breken, maar een operapubliek veel minder. Dat onderzoeken op een groot podium, daar heb ik veel zin in.'

'Cosi' speelt op 31/5 in Toneelhuis en op Theater Aan Zee. **'Don Juan'** is te zien op 5/6 in Toneelhuis en gaat volgend seizoen op tournee.

gopress
Innovating Digital Content

De Standaard/DS2 30/05/2018, bladzijden 6 & 7
All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via De Standaard/DS2

